

Õiguskantsler

Riigimetsa Majandamise Keskus
rmk@rmk.ee

Meie 12.04.2022 nr 7-6/220336/2202026

Metsatee sulgemine liiklemiseks

Lugupeetud juhatuse esimees

Õiguskantsleri poole pöördus Viimsi valla elanik, kes on mures, et Riigimetsa Majandamise Keskus (RMK) on sõlminud Viimsis asuva metsatee kasutamiseks reaalservituudi seadmise lepingu, mis lubab riigimetsamaal eraisikul sulgeda metsatee nii, et kohalikud elanikud ei saa enam sealtkaudu kohalikus riigimetsas käia.

RMK seadis Viimsi vallas asuvale riigimetsamaa kinnistule (katastritunnus 89001:001:1274) reaalservituudi, et anda seal asuva metsatee kaudu juurdepääs riigimetsamaa kõrval paiknevale erakinnistule. Üks servituudi lepingu tingimus on see, et eramaa omanik võib riigi omandis oleva juurdepääsutee (ehk metsatee) algusesse paigaldada lukustatud tõkkepuu või automaatvärava (vt 08.11.2021 sõlmitud notariaalne leping nr 7240, punkt 2.6).

[Metsaseaduse](#) (MS) ja [riigivaraseaduse](#) (RVS) kohaselt saab piiratud asjaõiguse koormamise lepinguid (sh reaalservituudi seadmise lepingud, vt [asjaõiguseaduse \(AÕS\)](#) § 5 lg 1) sõlmida lähtuvalt vara liigist ja majanduslikust otstarbekusest ning tingimustel, mis ei ole vastuolus kehtivate õigusaktidega ega koormamise otsusega (vt [MS](#) § 53 lg 6, § 58 lg 2; [RVS](#) § 27 lg 1). Riigikogu on ette näinud, et metsateed võib kasutada igaüks, kui riigimetsa majandamist korraldab isik või riigiasutus ei ole metsateed või selle osa sulgenud või metsateel liikumist piiranud (vt ehitusseadustiku (EhS) § 93 lg 1).

Reaalservituudi seadmise aluseks olevas RMK otsuses (RMK metsaosakonna peametsaülema 12.10.2021 käskkiri nr 3-1.56/158) ei ole paraku käsitletud metsatee sulgemise tagamaid ega kaalutlusi. Samas on antud eramaaomanikule õigus otsustada ise riigimetsamaal asuva metsatee sulgemise vajalikkuse ja viisi üle (tõkkepuu või automaatvärav).

Ehitusseadustik lubab riigimetsa majandamist korraldaval isikul või riigiasutusel sulgeda metsatee või selle osa (või piirata teel liiklust) liikluskorraldusvahenditega mitmel juhul. Tee võib sulgeda näiteks tuleohutuse tagamiseks; metsa ökosüsteemide kaitseks; õigusrikkumise takistamiseks; metsamajandamistöodel ohutuse tagamiseks või kui teed ei vajata riigimetsa majandamiseks ja kohalikuks liiklemiseks. Metsatee võib sulgeda ka siis, kui pinnase sulamise, vihma või muude liiklust oluliselt mõjutavate tegurite tõttu on tee konstruktsioon nõrgenenud ja liiklus võib teed kahjustada või teel liigelda on ohtlik (vt EhS § 93 lõiked 6 ja 7). Liikluskorraldusvahendid, millega tohib teel liiklust piirata, on nimetatud [liiklusseaduse](#) § 2 punktis 29.

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

Õiguskantsleri nõunik võttis ühendust Ida-Harjumaa metskonna metsaülemaga, kes selgitas, et konkreetne metsatee oli vaja sulgeda selleks, et takistada metsatee äärde prügi ja jäätmete vedamist, mida on tehtud aastaid. Ühtlasi kinnitas metsaülem, et metsatee sulgemiseks paigaldatakse praegu automaatväravat ja et metsatee sulgemisega ei tõkestata otseselt kohalike elanike ligipääsu riigimetsale. Ta lisas, et inimesed saavad parkida oma sõidukid Viimsi vallale kuuluva Reinu tee äärde, kuhu on rekonstrueerimise käigus rajatud ka kolm asfalteeritud mahaõitu. Seega on metsaülema kinnitusel võimalik metsateele jõuda ka jalgsi läbi riigimetsa.

Metsaülema viidatud põhjused võivad olla piisavad, et metsatee (ajutiselt) sulgeda või seal liiklust piirata nii, nagu näeb ette EhS § 93. Siiski ei saa tee sulgemise otsustamist delegeerida isikule, kellel puudub kokkupuude riigimetsa majandamisega, sest nii lubatakse metsatee kasutust sisuliselt kontrollida kõrvalisel isikul. Samuti ei saa anda kõrvalisele isikule võimalust tee lõplikult (ajaliselt piiramata) sulgeda, kuna see oleks vastuolus seadusest tuleneva igäühe õigusega metsateed kasutada. Metsa reostamise takistamine on oluline, ent selle nimel ei saa võtta seaduslikke õigusi neilt, kes metsa lugupidavalt suhtuvad. Reostajate tabamiseks ja karistamiseks ning metsaaluse puhastamiseks tuleb rakendada tulemuslikke abinõusid, mis ei karista kõrvalseisjaid.

Ka riigimetsa majandajal tuleb metsatee sulgemise otsus teha väga kaalutletult – kaaluda tuleb erinevaid huve, sealhulgas igäühe õigust metsateed kasutada. Näiteks kui metsatee suletakse automaatväravaga, võib see takistada riigimetsas või naaberkinnistutel puhkenud tulekahju kiiret kustutamist.

Kokkuvõttes, riigimetsa majandaja võib sõlmida kokkuleppeid metsatee kasutamiseks ja selle korrashoiu korraldamiseks, aga mitte selleks, et mõni kõrvaline isik võiks oma vajadustest tulenevalt metsatee sulgemise või metsateel liikluse piiramise üle otsustada (vt EhS § 93 lg 2). Seega ei ole õiguspärane sõlmida metsatee sulgemise või seal liikluse piiramise kohta kokkuleppeid isikutega, kes ei ole kuidagi seotud riigimetsa majandamisega.

Palun kaaluge, kas RMK-l on võimalik sellised kokkulepped üle vaadata ja sõlmida need tingimustel, mis arvestaksid seaduse mõtet ja sätteid.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Teadmiseks: Notarite Koda, avaldaja